

Manilė yra didelis
miestas apsaustas storu
muru; yra jame daug puikių ka-
tališeskų bažnyčių ir kliszo-
čių, ypač daug matyt kunigų,
kurie bisi vaikščioja.
Filipiniečiai yra geri katali-
kai, blaiwus, weda doreesnį gywe-
nimą negu daugelis amerikoniš-
kų kareivių. Daugumas jų mo-

ka skaityti ir rasyti. Kadangi ant visų Filipinų salų skaito gyventojų apie 10 milijonų, tai ant karės su amerikais turi mažiausiai vieną milijoną vyrų. Ant jų suvaldymo reiktu mažiausiai 200000 amerikoniškų karių; tuom tarpu jų ant Filipinų yra tik 60000, todėl suvaldyti tik juri pakraščius, toliau nuo kranto yra visur pasiskelę. Muszai taisykla bewiek kas dieną ir kaip žinowai pasakoję, karė gali trauktis ilgai. Amerikoniškos kariaunos wirszinikas ne labai karėwiy mylimas, kadangi jis bijosi net nosį iszkiszi išz Manillės.

Dabar 14 regimentas sugrįžo į Manillę; jis muszėsi nuolatai bewiek per pusantų metų. Girdėt, kad tas ir 23 regimentai pargrįžė dabar į Ameriką. Kareiwiy mieste Manillėj dabar daug prigrušta, dalis gywena klišoztoriose ir bažnyčiose. Pastatė čia didelės kazermės, kurios ne mažai pinigų kasztawo. Oficerai užima puikiausius namus, karėwiyams paweda pusiau sugriuwusius.

Sargyba labai smarki: mat daboja, kad Filipinečiams ginklų nieks nepriduotu. Uždraudė Manillėj pardawinėti briezūkus (zapalkas) kažangi, kaip sako, išz jų Filipinečiai moka sau paraką padirbti. Nežiurint ant dabojoimo, jeigu tik Filipinečiai turėtu pinigų, karabūnų gali gauti, kokių tik nori; perkupczyj neizzwaktuos ir dar smarkesnė sargyba.

Manillėj dienoms buwa dideli karscziai, užtai naktys wėsios. Policemonai ir karėwiyai wisada turi prie sawę rewolwerius, ka dangi wisi bijosi, kad mieste czia buwiai netikėtai upepsikeltų. Wakarais saliuai turi but uždaryti, o po 8 waf. wakare ne walia niekam iszeiti ant ulyczios. A laus buteliukas kasztuoja čia 25c. Jeigu amerikoniškas karėwis pasiūsuosuja, tai jam nedaleidžia čia nieko pradėti, bizniai wisi iszpanijonų, wokieczjų ir kitokių tautų, bet ne amerikonių rankose. Wosel.

Isz Amerikos.

Nuszowe paczia ir pats pasiskandino.

ST. JOSEPH, MICH. 22 d. wasario gywenantis netoli nuo czia farmerys Alen Geisler, susibares su paczia werdanczia pusryczius, pagriebė karabiną ir jį naszowė. Atlikęs su paczia, iszbežo laukan, o kad Michigan ezėras priena prie farmos, užbėgo ant ezėro ir radęs lūcinco nuo ledo wietą, pasiskandino.

Nedidele dowana.

Admirolui Dewey, už sunaikinimą iszpanizkos laiwynės Manillės porte sudas prisudyo tik \$9570 kaipow dowana. Admirolas stengėsi iszrodyti, kad iszspanizka laiwynė buwo drutesnė už jo, bėt sudas to nepripažino, kadangi drutesnė be nuotrotų ne butų galėjęs paskandyti.

Szaleziai.

CLEVELAND, OH. Pereitos pėnyczios dieną siautė czia smarki wėtra, prie ko buwo labai dideli szaleziai, mieste Youngstown szalezio buwo 14° žemias zero pagal Fahrenheito termometrą. Laikė ty szalezį suszalo ant kelio 70 m. turtingas farmerys Latimer, grįždamas namon isz miesto Elgria.

Nelaimė kastynese.

SCRANTON, PA. Kastynėse Mt Pleasant, besikiant darbininkams augzstyn, nuopulė nuo 75 pėdų kėlimo prietaisia, prie ko keturi darbininkai likosi užmuzti: du atliko ant wietos, kiti gi du buwo dar gywi, bet ir tie, kol spėjo juos iszkelti ir wirszy, kastynių oloj pasimirė.

Užberti kalnakasiai.

ASPEN, COL. Trys kalnakasiai ne toli Taylor River likosi užberti nusiritusio nuo kalno suiego ir užmuzti. Jų draugai atkase kunus. Nelaimė patiko minėtus kalnakasius netoli jų gywenimų.

Sunki moteriszkė.

READING, PA. Pasimirė czia gerai mieste pajistama storulė moteriszkė Lutz. Kunas jos swėrė 507 swarus. Aut nezimo

grabo reikėjo samdyti 10 druziausiu mieste neziku. Ant isznezimo per duris, reikėjo iszkelti abidwi durų pusi.

Nepripažino moterims balsawimo tiesu.

Szteto Massachusetts legisliatoroj perkrafinėjo bilių, idant moterims pripažinti lygias su wyriszkais balsawimo tiesas prie wisokių urėdninkų rinkimų. Isz deputatų už moterų tiesas balsawo tik 32, prieszingų gi buwo net 124. Taigi mat bilius didelius balsų daugumu likosi atmesztas.

Latwas su numireliais.

Amerikoniškas transportinis laiwais "Hancock" atplaukė isz Manillės į San Francisco ir atgabeno 462 kunus amerikoniškų karių, užbaigusių sawo gywenimą ant Filipinų salų; dar 45 negywėlius atgabė laiwais "Duke of Fife".

Užtrozsko nuo gazu.

LEAD, S. D. Netoli nuo czia dirbdinamė tunelij nuo parakodumų, pasidarusių prie kasaldymo uolų, du darbininkai su wisu užtrozsko; patį gi kontraktorių rodz atgawino, bet abejoją, ar galima bus jį gywų užlaikyti.

Gaisrai.

PITTSBURG, PA. Sudėgė didelės czianykszczios New Method skalbinyczios ant Federal str. Blėdį ugnies padarytą skaito ant \$150000.

BRADFORD, PA. Netoli nuo czia iszdegė didesnė pusė miestelio Glin Harel. Kada užgimė gaisras, buwo didelis szaltis, wanduo dudose užszalo ir per tai gesintojai ne turėjo kuom ugny gesinti.

HALIFAX, Netoli nuo czia, mieste New Glasgow sudėgė dirbtuwės Maritime Milling Co. ir kaimyniszkos jawų krautuwės. Blėdį ugnies padarytą skaito ant \$150000.

PHILADELPHIA, PA. 23 d. wasario sudėgė sziaudinų iszdirbtuwės G. Mayo, po nr. 721 Arch str., wiena darbininkų sudėgė, o daug jų, szokinėdamos per langus isz degancios dirbtuwės, sunkiai apsikulė. Ugnis iszsiplatino ant kaimyniszkų triobų ir isznaikino diktai pardawinyčių. Sudėgė wisos triobos ant Arch str. nuo nr. 715—729.

HAZEL, PA. Pereitos petnyczios dieną iszdegė wisa biznesinė dalis szito miestelio.

BORABOO, Wis. Netoli nuo czia, mieste Woneow sziautė didelis gaisras, kuris isznaikino 7 didelės krautuwės, kol pasisekė ugny suwalyti.

London, Ontario (Kanadoj). 23 d. wasario sudėgė czia masonų žinyczia, puikiausia trioba wisame mieste, kurios pastatymas kasztawo 2 milionu doliarų.

Nelaimės ant geležinkelio. CHIPPEWA FALLS, Wis. Pasazierinis geležinkelio traukis Wisconsin Central geležinkelio iszszoko isz rėlių ir isz dalies susidaužė. Prie to 16 pasazierių likosi sunkiai apskulti, terp jų yra ir mirtinai apskulti.

BUFFALO, N. Y. Prieszais Geneva, expresinis traukis Lehigh Valley geležinkelio užbėgo ant skersai kelio waziojanczio weliomo, wėžimą sudaužė ir jame sėdinczius iszmetė ant tų paczių szėnų, kurioms bėgo traukis. Penkios žmogystos likosi su wisu sudraskytos, o dwi sunkiai sužeistos, apie kurias dar negalima nieko žinoti, ar jas pasiseks nuo mirties iszgelbėti, ar ne.

ALLANTA, GA. Ulyczinis karas, bėgantis ne toli Oakland kapinių, susidawė į pamestą ant kelio balki, paszoko augzstyn ir nuopulė su pasazieriais nuo augzstopylimo. 12 žmonių prie to likosi apskulti, isz kurių 2 apskulti mirtinai.

Explozijos.

CHEYENNE, WYO. 30 mylių nuo czia, Pacific kastynėse atsitiko baisi dinamito eksplozija, kurios du darbininkai likosi užmuzti, o trys sunkiai sužeisti.

PULMAN, ARK. Czianykszczios lentų pjownyčiose atsitiko baisi garinio katilo eksplozija. Katilas sutruko ir jo szukių 7 darbininkai likosi užmuzti, sužeis-

tų gi yra teiposgi diktai. Pjownyčių trioba ir maszinos teiposgi tapo drucziai pagadytos. Darbai turėjo pasiliauti, kol wisų pagadinimų nepataisys.

MONONGAHELA, PA. Anglekasių stowyklose netoli czia eksplozawo dinamitas matomai nuo kibirskties iszlekusios isz pypkės. Du darbininkai likosi sudraskyti, o wienas mirtinai sužeistas; triobas, kurioje tas atsitiko, likosi su dirbti. Prie gosinimo ugnies wienas ugnagows likosi užmuzstas, daktaras gi ir wėdžjas ambulanso wėžimo likosi apskulti.

Isz darbo lauko.

UNIONTOWN, PA. Darbai tuom tarpu eina czia gerai, bet ar ilgai teip bus, negalima žinoti.

STAR JUNCTION, PA. Darbai eina czia gerai, darbininkai ant stokos darbo nesiskundžia.

KOKVILLE, TEN. Sztraikas czianykszczjų kalnakasių "pasibaigė, abidwi pusės nusilenkė; darbininkai sugrįžo jau prie darbo.

MILWAUKEE, Wis. Darbai eina czia gerai, dirbtuwės skundžiasi, kad ne gali gauti užtektinai darbinčių.

ALBANY, N. Y. Sudėgė miestelij Colony "Troy Malleable Iron Works" dirbtuwės ir pertai diktai darbinčių ne teko darbo.

CONNELLSVILLE, PA. Darbai prie kokso peczių szitate apskritij eina labai gerai: dar niekada nedegė czia tiek peczių kaip dabar.

WORCESTER, MASS. Szukų dirbtuwės Wilekso atsitiko baisi celulozio eksplozija, kurį sugriowė wisų dirbtuwų trioba. Per tai 30 darbinčių ne teko darbo.

CLEVELAND, OH. Dabar dirbtuwės ant Newburgh pagardimo, jog wisi darbininkai, sulaukę 50 metų amžiaus, bus su wisu praszalinti nuo darbo ir senesnių czia ne priims wisų.

OWEGO, N. Y. Sudėgė dalis czianykszczjų "Minetto Shade Cloth Co." dirbtuwę per ką diktai darbinčių ne teko darbo. Blėdį ugnies padarytą skaito ant \$200000.

CHICAGO, ILL. Dirbtuwės elektriszkų automobilų (wežimų be arklų) ant Michigan ave. darbininkai pakėlė sztraiką reikalawdami geresnio už darbą užmokėnio. Dirbo czia diktai lenkų; gal buwo ir koks lietuwys.

SPRINGFIELD, ILL. Traukiasis czia dar wis tarybos kalnakasių su kastynių sawininkais. Paszkutiniai sutinka pakelti darbinčių uždarbį, bet reikalawja, kad darbininkai priez juos nusilenktų kituose dalykuose, Susitaikymo iki szio dar nėra.

SAND COULEE, MON. Darbai eina czia gerai, darbinčių be darbo nėra. Sand Coulee ir Stochelle dirba kiekwieną dieną. Paprasti darbininkai uždirba ant mėnesio po \$70 iki 150, o maszinistai net ir po \$200. Isz kitur atkakusiems wienok sunku gauti darbą.

SUPERIOR, Wis. Skandžiasis czia ant stokos darbinčių prie medžių kirtimo giriose ir prie jų apdirbimo. Darbininkams moka po \$45 ant mėnesio, bet ant wietos nėra jų tiek, kiek reikia. Isz kitur atkakę, pripratę prie to darbo darbininkai greitai czia gauna darbą.

Pereitą sanwaite Suwienotyse Walstijose buwo isz wisu 201 nusibankrutinimas, pereitą metų gi per tokį jau laiką buwo jų 191; Kanadoj buwo jų 33, pereitą gi metų 40. Prekės geležinių skurinių ir wilnonių iszdirbimų wisoj Amerikoj nuopulė. Pereitą sanwaite įrengė wisokiose wietose kelis naujus tarpinimo pecizius, atidarė teiposgi kelias naujas kastynes.

CHICAGO, ILL. Sztraikas darbinčių czianykszczjų planų dirbtuwų galutinai pasibaigė ir darbininkai sugrįžo prie darbo. Darbininkai iszkwajo ne didelę pakėlimą už darbą užmokėnio. Užtai užgimė czia sztraikas darbinčių elektriszkų dirbtuwų. Terp darbinčių dirbanczių prie triobų statymo ir kontraktorių iki szio dar nėra sutikimo, todėl sztraik-

kai dar nepasibaigė, nors tuli kontraktoriai ir sutinka ant darbinčių reikalawimo, bet daugumas wis nesutinka.

DETROIT, MICH. Sudėgė czia dirbtuwės Detroit Steel & Spring Co. Blėdį ugnies padarytą skaito ant \$150000. Per tai diktai darbinčių likosi be darbo nors ne ant ilgai, kadangi dirbtuwų užweizda žada į mėnesį jas atstatyti ir pradėti weli dirbti. Prie gosinimo ugnies wienas ugnagows likosi užmuzstas, daktaras gi ir wėdžjas ambulanso wėžimo likosi apskulti.

ISZ

Lietuwiszkų dirwu.

Parodos Reikaluose.

Asz esu aukawęs ant Paryžiaus parodos reikalų ir rinkau aukas ant to dalyko. Paroda turi įsikuntyti nežiurint ant wisokių priesztaiwimų ir kliuczių. Jeigu szitas musų užmawymas nenusiaktu ir nueitu ant niekų dėl kokių nors užsawinėjimų ir žmonių aukos žutų, tai jau paskui turėtume tylieti ausis suglaudę ir negalėtume szauktiesi prie wisuomenės nė ant swarbiausių reikalų ir prie geriausios progos. Už sutrukdyti užmawymo ir pawertimą jo į niekus wisuomenė turėtu tiesą apkaltinti aną delegatą, kuriai nors waziojė į Paryžių, bet ten nieko ne nuweikė. Pinigai surinkti Amerikoj ant Paryžiaus parodos turi but siunziami wisam Paryžiaus parodos Komite-tai; paskui gal but per weliu. W. J. Petkon.

Pinigai Parodai iszsiųsti.

Wisas mus Komitetas pristoję, kad pinigai surinkti Parodos reikalawbutu siųsti į Paryžių ant wardo wisu Paryžiaus Komiteto, tai yra ant wardo p. p. Daumanto, Dobkewycziaus, Žitkewycziaus ir Pautieniaus. Tuom pat ir Paryžiaus Komitetas per mus Komitetą likosi pripažintas. Nuta-rėme, kad Utarniko dieną 500 dolerų but iszsiųsta jiems per telegramą.

Tokiū būdu Parodos Reikaluose weli yra harmonija ir sutikimas, isz ko wisi galime tik džiaugtis. Pranesame teipgi Broliams, kad Didės Wietos * wien įrengimas su figuromis paims bewiek wisus iki szio sudėtus mus pinigų, ir reikia, kad aukos gausiai plauktu toliaus. Pawieniai ir Draugystės, kurios yra pažadėję aukauti, tegul pažadėtus pinigų kuogreiciausiai prisiznczia, nes dabartės, pradėjus jau taisyti Parodą, pinigų labiausiai reikia. Tikimės teipgi, kad guodotinos Lietuwiszkos Draugystės, kurios nėra nieko dawę dėl Parodos Reikalų, ant sekanczio mitingo padarys įnesimus, pasizksins draugams Parodos Reikalus, o pastichime, kad draugai netaisakys kiek paskirti ABELINIEMS LIETUWISZKIEMS REIKALAMS, kurie mus wargingai tautai atnesz naudą ir garbę.

Kun. J. Žilinskas, Parodos Komiteto Prezidentas. P. Mikolainis. J. J. Pauksztis. Dr. J. Szilupas.

* Mums pranesa, jog Dras Szilupas pasirasz wien ant madesnos wietos, kadangi ant priederanczio parengimo didesės nėra užtektinai pinigų. Red.

Isz Nashua, N. H.

Pusantrų metų atgal szito miestelio lietuwiai wisai kitaip iszrodė: jie nežinojo, kuom jie yra, lietuwiai, ar lenkai. Prie darbo kalbėjo terp sawę lietuwiszkai, saliuuose ir kitose wietose lenkiszka; apie lietuwystę nieko nežinojo: wieni buwo wirtę į gudus, kiti į lenkus; kas tik galėjo kelis žodžius lenkiszka iszkirti, laikė sawę už lenką teip, kad weli wisi buwo paskendę lenkiszkoj baloj; apie lietuwystę, apie jos reikalus nieks nesirupino. Pirma kartą iszgirde apie lietuwystę, nežinojome, kas ji per wiena ir isz kur paeina. Wisi laikėmės lenkų, nors mus buwo daug daugiaus negu lenkų; wisi tikėjome, jog kalbėti lenkiszka yra poniszka. Bet ant nelaimės lenkystės, atwyko į musų miestą wienas apszwiests tautietis, A.

Ramanaukas; jis daug turėjo juoko isz tos mus ponystės. Matydamas musų neizszmintingą palinkimą, pradėjo darbuotiesi ant atwedimo musų ant tikro kelio. Isz karto tojė lietuwystę pasirodė mums nesuprantamu, stebuklingu daiktu. Ansa garbus tautietis pradėjo mums aizskinti lietuwų praeitį, ragino prie skaitymo Lietuvos istorijos, apie ką mes dar nė jokio supratimo ne turėjome. Tame laike mes nė jokijų geresnių laikraszczjų ne skaitėme, tik "Saulė" turėjo du skaitytoją, bet isz jos mes žinojome wien apie bobų padurus ir apie keikamus ir niekinimus tų, kurie stengėsi lietuwius nuo lenkų atskirti, rasdawom ten raginimus tokiems paminti szluotą arba galwas nuo peczių atskirti. Kaip mus "Saulė" mokino, teip mes ir darėme. Pradėjome ant to atwykusio tautietcio kreiwia ake žiūrėti; tuli net prawadžiawo jį bediwieu užtai, kad jis kalbino skaityti geresnius laikraszczjus wietoj "Saulės". Kelis kartus reikėjo anam tautietciui sprukti isz musų tarpu. Wienok sawo mandagią pasieligimą ir gražiausią žodžių patraukę prie sawę kelis isz prakilnesnių, pradėjo jiems aizskinti: kas yra lietuwystė, kaip graži yra lietuwiszkia kalba ir tt. Kalbos tos ant galo pakirto szkakis lenkystės, kuri terp mus drucziai buwo iszskerojusi. Mes pradėjome sanprotauti ir supratome, jog negerai darėme. Musų burelis pasiidalino į du skyrius: wieni buwome tikrais lietuwiais, kiti gi po senowei laikė sawę už lenkus; dabar wienok tokių lenkbernių liko jau wisi maži. Prie lenkų likosi jau tik dwarokai, kurie sawę dworioniais (mat ne mokėdami lenkiszka, griebia maskulizką žodį) wadina. Dabar tikrieji lietuwiai, wieton Amerikoj nereikalingos lenkiszkos kalbos, mokinasi angliszkos ir grynai lietuwiszkos, meta laukan isz lietuwiszkos kalbos įsispraudusius lenkiszkus žodžius. Laikė iszsiwieszpatawusius lenkystės tuli lietuwiai prie sawo prawadžių buwo pridėję ne tinkanczius lenkiszkas užbaugas: ski, wies; dabar tas lenkiszkas uodegas atmetė ir wadina sawę jau tikroms lietuwiszkoms prawadėms.

Lietuwiai atsiwertėliai nepasilekia jau kurcziais ant raginimų prie aukų ant tautiszkų reikalų; apie tas aukas praneszime kitu kartu.

J. G. Balewicze.

Isz Bridgeport, Conn. Ponas Diegas jau antru kartu paraszė korespondenciją su apskaitinimais czianykszczios D. L. K. Witauto Dr. Nr. 7 "Lietuvos" p. Diegas sako, buk 7 diens sawisio musų draugystė ant sawo susirinkimo nutarė uždėti po \$1 baumės ant tų sanarių, kurie eitu ant baliaus draugystė, Szwentos Jurgio. Tuom tarpu ant minėto susirinkimo nebuwo wisai kalbos apie kokių nors baumę; musų draugystė nėjo ant baliaus ne dėl baumės, bet todėl, kad ir Szwentos Jurgio draugystė ne dalywauja musų parengtuose pasiilksminimuose, ji greiciaus norėtu musų draugystę iszardyti negu kuom nors ant jos palaikymo prisidėti; minėta draugystė yra ant palaikymo katalikystės, musiszkė gi yra tautiszką nepaisanti ant sanarių tikėjimo; užtai ir nekenczia anojė katalikiszkoj dr. musiszkės. Witauto Dr. užsidėjo 1898 m. 5 d. kowo, o szgidien skaito jau 85 sanarius; Dr. Szw. Jurgio užsidėjo 1892 m. o sanarių turi tik 35. Kodėl teip yra? Todėl, kad teip sawę wadinanti diewocziai ne nori užsidėti su tais lietuwiais, kurie su sawo diewotumu nesigiria, kur nereikia, už tą diewotumą nekalia nesutikimui. Apie tai p. Diegas teisingai paduoda Nr. 7 "Lietuvos".

Mūsų mieste ne truksta ne suprantanczių tautiszkų reikalų tautietčių. Čia 57 lietuwiszkos szeimynos, o pawienių 150, tai isz wisu yra su wirszum 200. Taigi, rodosi, galėtume gywenti sawiszkai nereikalawdami megždžioti lenkų. Musų diewocziai wienok ne nori pristoti prie lietuwų, sawo waikus nemokina lietuwiszkai bet lenkiszka ir angliszkai; reikalawja Amerikoj angliszką kalbą, to nieks neužgina, bet kam czia reikalawja lietuwiams lenkiszka? Mat musų diewocziams rodosi, kad be lenkiszkos kalbos negalima jeiti į dangaus karalystę, mat jie tiki, kad Szwentas Petras ne supranta lietuwiszkai ir dangaus warty ne atidarys ne mokanczius lenkiszka.

Broliai lietuwiai! meskime į szalį swetimas plunksnas, paliklime gincius apie diewuotumą ir ne diewotumą, gywenkime kaip pridera broliams, tųsyk ne reiks mums kaltinti wieną kitą, isz nyks prawadžiawimai, ne bus terp mus bediwieu. Wieton kowoti terp sawę, kowokime su musų wisų prieszais; ne klausykime tų, kurie mus terp sawę pjudo, nors pjudytojai ir apsztalais sawę wadintu! Sueikime wisi į wieną burelį ir dirbkime krutiwoj ant musų tautos ir tėwynės labo!

Diego Draugas.

Isz Paterson, N. J.

Kaip kituose miestuose teip ir pas mus lietuwiai pradeda krutėti, nors krutėjimas nezinomas, eina lyg per newalį. Iki szio apie mūsų miesto lietuwius nieko nebuwo girdėt ir nebuwo žinios, ar jie czia yra, ar nėra. Dabar wienok czia pribuvo keli apszwiestsni, todėl tikime, kad per tų prisidėjimą ir pas mus prisidės didesnis krutėjimas.

Nr. "Lietuvos" p. K. Rutkauskas praneszė, jog Patersonu jau septyntas metas gywuoja lietuwiszkia pagolbinė Szw. Jurgio draugystė ir buk 13 d. sawisio atsiuwo susirinkimas su mieriu sutwerti kitą draugystę. Kaslink susirinkimo, kad jis atsiuwo, tai teisybė, bet kaslink gywawimo draugystės, tai tas yra klaidas. Czia iki szio metų nebuwo nė kalbos apie twėrimą draugystės, kadangi mat daugumas lietuwų priguli prie lenkiszkos Sobieskio. Tik dabar pradėjo gywuoti lietuwiszkia Szwentos Kazimiero draugystė. Prie jos twėrimo wienok reikėjo daug klioczių pakelti buwo pridėję ne tinkanczius lenkiszkas užbaugas: ski, wies; dabar tas lenkiszkas uodegas atmetė ir wadina sawę jau tikroms lietuwiszkoms prawadėms.

Lietuwiai atsiwertėliai nepasileikia jau kurcziais ant raginimų prie aukų ant tautiszkų reikalų; apie tas aukas praneszime kitu kartu.

J. G. Balewicze.

prokurorai. Asz mylimoj tėwynėj ne tiek turėjau prie skaitymo knygų wargo su maskoliszkais žandarais, kiek Amerikoj su nemėgstancziiais, neuzkencziancziiais skaitymo lietuwiais: Lietuwų, gawęs laikrasztį ar knygą, pasi-slėpęs kokioj duobėj, arba terp kelmų girioj ramiai galėju ne stabdomas žandarų skaityti, kiek norėjau; nuo Amerikos lietuwų neuzkenczianczių szwiesos nė tokiose wietose ne galima pasislėpti. Kur nesislėpsi nuo jų, wisur jie atras ir užtai kad negirtuokliauji drauge su jais, iszniekys dar labiaus, negu tą moka daryti maskoliszkai žandarai.

Am. lietuwys.

Isz Newark, N. J.

Nors apie czianykszczius lietuwius mažai raszo laikraszcziai, bet jie bunda, keliasi isz miego. Rods kaip wisur, teip ir czia yra lietuwų ant dwasios upawusijų, bet yra ir laiswai mananczių ir sawo tautai ir tėwynėj gero weljanczių; tie kaip moka, teip darbuojasi ant sawo tautos labo.

Czianykszcziai lietuwiai parupino į wieszą knygyną lietuwiszkas knigas. Isz jo galima knigas imti namon ant 14 dienų, o perskaczius sugražinti ir paminti kitas. Pas mus wienok yra dar diktai teip tamsių lietuwų, kurie laiko knygą už blogiausį daiktą, o jas skaitanczius už didžiausius nusidėjėlius. Yra pas mus diktai tokij, kurie peikia ir iszjuokia lietuwiszkas dainas. Apzwies-tesnis gerai žino, jog giesmininkų chorai, teatri yra wienais isz swarbiausių įsagų pakėlimui tautiszkos dwasios ir jos palaiytojais. Antai musų pubsalioj latwiai turi daug dainorių draugyszių, kurios sawo koncertais, ant kurių susirenka swetinczių, supažindydamos su tautiszkoms melodijoms, platina garbę latwų tautos, pakelia tautiszką dwasių latwų ir prisirizimą prie wiesko kas yra sawo. Daugybė dainorių draugyszių turi wiesos apzwiestos tautos. Mes tokių draugyszių turime ne daug, kituose miestuose nėra kam pamokyti ir prikalbinėti prie twėrimo dainorių draugyszių. Newarise tokia draugystė susitwėrė perna.

Ant mokinimo czianykszczjų dainorių atwadiuoja p. Ereminas isz Brooklynu.

K. Rutkauskas.

Isz Pittston, Pa.

Mūsų mieste lietuwiai pasidalino į du skyrius: i tikrus lietuwius ir girtuoklius. Paskutiniems nieks teip ne rupi kaip ragalo stiklas: saliuai tai jų moksleinis ir bažnyczia, tai jų ramybė ir garbė. Staigdami wisokiais balsais saliuuose tiek gėdą daro geriems lietuwiams. Užmings tokiems apie aukas ant tautiszkų reikalų turi dairytis, kur yra durys, kad į laiką galėtum praszalinti. Ant musų laimės, ne wisi wienok czianykszcziai lietuwiai priguli prie to skyriaus: yra czia diktai ir gerų lietuwų, kurie ne saliuuose laiką ir pinigų praleidžia, bet užsima ir geresniais darbais. Ant nelaimės wienok, musų dwasiszkas wadowas neuzkenczia geresniųjų lietuwų, wisai juos niekina, o pertai jau rupina saliuams girtuokliaujan-czius, kurie, žinoma, bijodami iszniekinimų, nedrysta saliuų apileisti.

Trys sanwaits atgal musų dwasiszkas wadowas, kalėdodamas, apenkė namus tų moterų, kurios priguli prie Lietuwos Daktery Draugystės. Kaslink minėtos draugystės, tai, ji, nežiurint ant iszniekinimų, kokių nesigaili musų dwasiszkas wadowas, auga ir drutinais gina smarkiai. Ant susirinkimo jos, atsi-buwawio 18 d. wasaro, prisirasz 8 naujos sanarės. Rodosi, kad sziojai jauna draugystė neuzdilio pralenks proteguojamą kun. Szedwydžio Szwentos Cecilijos moterų draugystę.

Franktonietis.

Isz Lost Creek, Pa.

Sutikimo terp musų lietuwų nėra, wieni kiter, nesuprasdami kodėl, prawadžiawoja wisokiais wardais: iszliptarniais, cicilistais ir tt. nors pats nežino, ką tas prawadės reszka. Miel bro-

liai stengkimės apsiešviesi, o tasyk patys geriaus tuos žodžius suprasime, paliausime wiens kitą prwardžiawę. Dabar wienok jau, acziu Dieui, ir pas mus truputį geriaus: yra czia jau Kliubas, i kurį priguli 15 sanarių; diktai brolių priguli prie "Tėwynės Mylėtojų Draugystės"; prie "Susiwenyimo" priguli ne mažas lietuvių būrelis, teipogi moterys ir merginos. Taigi tas jau parodo, kad lygiai tarp wyriskų kaip ir tarp moterų yra gana pas mus suprantancijų naudą tautiskų organizacijų, bet yra ir tokios, kurios savo negražiū paselgimu tersia gerą garbę ir kitų moterų. Tos retai kada buwa blaiwos. Teip ne gražu, reiktu anomis lietuviskoms moteriskėms liautiesi bjauraus palinkimo, kuris jas žemina akyse wisų.

Žinunas.

Isz Tuluca. III.

Laikrasceziuose gana tankiai pasitaiko patikiti korepondencijos apie musy miesto lietuvių krutėjimą ir apie jų aukas ant tautiskų reikalų. Musy miesto lietuvių, nors czia jų ne daugiausai, paaukavo: ant pamuklo kunigo Burbos \$1, ant pawargusio rasktipiko \$2, ant Paryžiaus parodos reikalų \$5. Žarint i tas aukas, kiek wienas gali numanyti, kad tarp musy brolių kyla tautiskas supratimas. Kol wienok pasiseka mums ką nors nuveikti, reikia daug wargo pakelti, ne mažai nuo mus priesų nukęsti, kurie mėgsta labiaus saliuus negu tautiskus darbus. Kaip wienoj korepondencijoj, patilpuioj 36 nr. "Lietuvos" pereinuose metuose buwo rasyta, lietuvisko Kliubo kasierius ne per sudą ne įstengė išduoti rokundą isz Kliubo pinigų. Nežiurint ant ty wisų kliuczių, kaip pereiname "Lietuvos" numerij buwo paminėta, mes czia, su lenkais susidęję, uždėjome Lenkiskai-Lietuviszką Kliubą. Kom.

Isz Springfield. III.

28 d. sausio atkako czia du lietuvių darbininkai paeinanti isz Wilniaus gub., Trakų pawieto: Barozsius Kerszewyczia isz miestelio Darusniskų ir Petras Aliukewyczia isz Užgirių sodžiaus. Abudu gawo darbą anglų kastynėse Central szałtojo. Dirbo wienok ne ilgai, nes 17 d. wasario pagawo abudu szuwis ir sunkiai sušeidė. Nugabeno i lignonbutį, kur Aliukewyczius pasitaisė, Kerszewyczius gi ant rytojaus pasimirė, o 20 d. wasario gražiai, su miszioms likosi palaidotas.

J. Kerszewyczių.

Kun. Saurasacziui.

Kun. Saurasacziui pradeda mus isztikro mokyti tikėjimo. Pirmausia pagarsino mus priesininkais bažnyciuos už sentenciję: Quot licet Jovi, non licet bovi. Sentenciją tą teip gerai wartoja bediawiskai rasiųtininkai, kaip ir kunigai, tik gal kun. Saurasacziui ne pasitaikė jos patikti pirmaus. Sprendimą apie jos diawuotumą arba bediawystę paliksime geriaus apsisakiciusiems už baisios sniego darganos. Laikę jų 30 cziabuwų likosi užpusytų ir pražuwo.

Prasų waldžios iszwijo daugybę swetimų krasčių darbinųkų ijeszkome pas tuos, kurie mus i obakurantizmo klampynes ne nuwes; ant kunigo Saurasacziio tame ne galime pasitikėti, kadangi jo rėdomame "Bažnyciuos Tarnu" nuolatai patinkame daugiaus absurdų negu laikrasceziui daleista. Sztai paimeime nors tą patį laikrasceziio numerį, kuriame mus bara už sentenciją Quot licet Jovi: Trumpuose teleganuose kn. Saurasaczius, sawo planknos patraukimo sutvėrimą Afrikoj "Liuosą Steitą"; toliaus randa czia teipogi, Afrikos prezidentą Bora; dar toliaus apreiškia mažai reikalaujantiems kaitojams, kad "Rossija praejo traukti waiską ant Kaukaso rubežius". Argi tai ne puiškos kwietkos! Tuom tarpu Afrikoj nėra "Liuosą Steito", et yra Laiswa republika Oranias; nėra ne "Afrikos prezidento", bet yra dwi burų republika.

Ant to gal musy mokytojas pasakys, kad tie dalykai neturi susirizimo su bažnycia, todėl kunigui ne reikia to žinoti. Tegul ir teip buwa, bet musy kunigelis paklydo ir su anekdota, tame jau numerij, apie kunigą Hochbauerą, buk jam kas ten spjowė Warszawa i weidą, kada jis rinko aukas ant naszlaiczių. Melas kunigeli! czia jau paklydai ant sawo specializiskos dirwos! Tamistos apraszytas atsitikimas buwo ne su kn. Hochbaueru, bet su kn. Bodouinu, kuris Warszawa porenę pamestų waiųkų namus. Tą žino Warszawa net priemieszių waiikai ir aplinkinių piemens. Tamista mat girdėjai, kad skambina, tik ne galėjai suprasti katroje bažnyciuoje. Yra tai apsurdai isztraukti tik isz wieno Tamistos laikrasceziio numerio, o jų yra gana kiek wienam numerij "Baž. Tarnu" ne mažai. Argi todėl žingeldu, jeigu mes Tamistos ne norime priimti už mokytoją ir kituose dalykuose? Apie musy diawuotumą arba bediawystę tegul sprendžia iszmintingiesni; paliksk tamista nors "Lietuvos Skaitytolui", kurisai nors konsekwentiskai raso; pas Tamista gi konsekwencijos nėra. Kasinok parapijos rokundų wieną kartą Tamista pripažįsti, kad Californija wyuas, yraszytas i parapijos knigas, ejo ant waiszinimo talpinkų pakwiestų ant klausywu iszapaičius, kitoj wietoj wel p. Kraszas rase, kad tie dalykai imti i krautuwe; per "Saulę" gi ušiginai wisai ir sakai, kad parapijos knigose nėra ušmetonėlės ne Californijos wyuo, buk wiskas wien "Lietuvos" korepondentų metuose buwo rasyta, lietuvisko Kliubo kasierius ne per sudą ne įstengė išduoti rokundą isz Kliubo pinigų. Nežiurint ant ty wisų kliuczių, kaip pereiname "Lietuvos" numerij buwo paminėta, mes czia, su lenkais susidęję, uždėjome Lenkiskai-Lietuviszką Kliubą. Kom.

Ant to gal musy mokytojas pasakys, kad tie dalykai neturi susirizimo su bažnycia, todėl kunigui ne reikia to žinoti. Tegul ir teip buwa, bet musy kunigelis paklydo ir su anekdota, tame jau numerij, apie kunigą Hochbauerą, buk jam kas ten spjowė Warszawa i weidą, kada jis rinko aukas ant naszlaiczių. Melas kunigeli! czia jau paklydai ant sawo specializiskos dirwos! Tamistos apraszytas atsitikimas buwo ne su kn. Hochbaueru, bet su kn. Bodouinu, kuris Warszawa porenę pamestų waiųkų namus. Tą žino Warszawa net priemieszių waiikai ir aplinkinių piemens. Tamista mat girdėjai, kad skambina, tik ne galėjai suprasti katroje bažnyciuoje. Yra tai apsurdai isztraukti tik isz wieno Tamistos laikrasceziio numerio, o jų yra gana kiek wienam numerij "Baž. Tarnu" ne mažai. Argi todėl žingeldu, jeigu mes Tamistos ne norime priimti už mokytoją ir kituose dalykuose? Apie musy diawuotumą arba bediawystę tegul sprendžia iszmintingiesni; paliksk tamista nors "Lietuvos Skaitytolui", kurisai nors konsekwentiskai raso; pas Tamista gi konsekwencijos nėra. Kasinok parapijos rokundų wieną kartą Tamista pripažįsti, kad Californija wyuas, yraszytas i parapijos knigas, ejo ant waiszinimo talpinkų pakwiestų ant klausywu iszapaičius, kitoj wietoj wel p. Kraszas rase, kad tie dalykai imti i krautuwe; per "Saulę" gi ušiginai wisai ir sakai, kad parapijos knigose nėra ušmetonėlės ne Californijos wyuo, buk wiskas wien "Lietuvos" korepondentų metuose buwo rasyta, lietuvisko Kliubo kasierius ne per sudą ne įstengė išduoti rokundą isz Kliubo pinigų. Nežiurint ant ty wisų kliuczių, kaip pereiname "Lietuvos" numerij buwo paminėta, mes czia, su lenkais susidęję, uždėjome Lenkiskai-Lietuviszką Kliubą. Kom.

Ant to gal musy mokytojas pasakys, kad tie dalykai neturi susirizimo su bažnycia, todėl kunigui ne reikia to žinoti. Tegul ir teip buwa, bet musy kunigelis paklydo ir su anekdota, tame jau numerij, apie kunigą Hochbauerą, buk jam kas ten spjowė Warszawa i weidą, kada jis rinko aukas ant naszlaiczių. Melas kunigeli! czia jau paklydai ant sawo specializiskos dirwos! Tamistos apraszytas atsitikimas buwo ne su kn. Hochbaueru, bet su kn. Bodouinu, kuris Warszawa porenę pamestų waiųkų namus. Tą žino Warszawa net priemieszių waiikai ir aplinkinių piemens. Tamista mat girdėjai, kad skambina, tik ne galėjai suprasti katroje bažnyciuoje. Yra tai apsurdai isztraukti tik isz wieno Tamistos laikrasceziio numerio, o jų yra gana kiek wienam numerij "Baž. Tarnu" ne mažai. Argi todėl žingeldu, jeigu mes Tamistos ne norime priimti už mokytoją ir kituose dalykuose? Apie musy diawuotumą arba bediawystę tegul sprendžia iszmintingiesni; paliksk tamista nors "Lietuvos Skaitytolui", kurisai nors konsekwentiskai raso; pas Tamista gi konsekwencijos nėra. Kasinok parapijos rokundų wieną kartą Tamista pripažįsti, kad Californija wyuas, yraszytas i parapijos knigas, ejo ant waiszinimo talpinkų pakwiestų ant klausywu iszapaičius, kitoj wietoj wel p. Kraszas rase, kad tie dalykai imti i krautuwe; per "Saulę" gi ušiginai wisai ir sakai, kad parapijos knigose nėra ušmetonėlės ne Californijos wyuo, buk wiskas wien "Lietuvos" korepondentų metuose buwo rasyta, lietuvisko Kliubo kasierius ne per sudą ne įstengė išduoti rokundą isz Kliubo pinigų. Nežiurint ant ty wisų kliuczių, kaip pereiname "Lietuvos" numerij buwo paminėta, mes czia, su lenkais susidęję, uždėjome Lenkiskai-Lietuviszką Kliubą. Kom.

Ant to gal musy mokytojas pasakys, kad tie dalykai neturi susirizimo su bažnycia, todėl kunigui ne reikia to žinoti. Tegul ir teip buwa, bet musy kunigelis paklydo ir su anekdota, tame jau numerij, apie kunigą Hochbauerą, buk jam kas ten spjowė Warszawa i weidą, kada jis rinko aukas ant naszlaiczių. Melas kunigeli! czia jau paklydai ant sawo specializiskos dirwos! Tamistos apraszytas atsitikimas buwo ne su kn. Hochbaueru, bet su kn. Bodouinu, kuris Warszawa porenę pamestų waiųkų namus. Tą žino Warszawa net priemieszių waiikai ir aplinkinių piemens. Tamista mat girdėjai, kad skambina, tik ne galėjai suprasti katroje bažnyciuoje. Yra tai apsurdai isztraukti tik isz wieno Tamistos laikrasceziio numerio, o jų yra gana kiek wienam numerij "Baž. Tarnu" ne mažai. Argi todėl žingeldu, jeigu mes Tamistos ne norime priimti už mokytoją ir kituose dalykuose? Apie musy diawuotumą arba bediawystę tegul sprendžia iszmintingiesni; paliksk tamista nors "Lietuvos Skaitytolui", kurisai nors konsekwentiskai raso; pas Tamista gi konsekwencijos nėra. Kasinok parapijos rokundų wieną kartą Tamista pripažįsti, kad Californija wyuas, yraszytas i parapijos knigas, ejo ant waiszinimo talpinkų pakwiestų ant klausywu iszapaičius, kitoj wietoj wel p. Kraszas rase, kad tie dalykai imti i krautuwe; per "Saulę" gi ušiginai wisai ir sakai, kad parapijos knigose nėra ušmetonėlės ne Californijos wyuo, buk wiskas wien "Lietuvos" korepondentų metuose buwo rasyta, lietuvisko Kliubo kasierius ne per sudą ne įstengė išduoti rokundą isz Kliubo pinigų. Nežiurint ant ty wisų kliuczių, kaip pereiname "Lietuvos" numerij buwo paminėta, mes czia, su lenkais susidęję, uždėjome Lenkiskai-Lietuviszką Kliubą. Kom.

Isz wisur.

|| Berlyne, Wokietijoj, sztraikuoja 10000 staliorų.

|| Laikie smarkios wėtros ant Kaspijskų jurių susidaužė masiskiszas garlaiwys. Prieto prigėrė 23 žmonės.

|| Iszplaukęs ant žwejonės i Islandijos pakrantes wokiszkas lajwas Mannheim paskendo. Prieto prigėrė 11 žwejų.

|| Laikie smarkų wėtrų Japonijos pakrantėse susidaužė ir paskendo 40 laiwų. Prieto 200 žmonių prigėrė.

|| Angliszkų walyboj Aden, Arabijoj, prie Raudonųjų jurių, apsieiskė azijatiszkas maras. 23 d. wasario apsirgo czia 7 žmonės, o wienas nuo maro pasimirė.

|| Maskolizkos waldybose witurinės Azijos Turkestone siautė baisios sniego darganos. Laikę jų 30 cziabuwų likosi užpusytų ir pražuwo.

|| Prasų waldžios iszwijo daugybę swetimų krasčių darbinųkų ijeszkome pas tuos, kurie mus i obakurantizmo klampynes ne nuwes; ant kunigo Saurasacziio tame ne galime pasitikėti, kadangi jo rėdomame "Bažnyciuos Tarnu" nuolatai patinkame daugiaus absurdų negu laikrasceziui daleista. Sztai paimeime nors tą patį laikrasceziio numerį, kuriame mus bara už sentenciją Quot licet Jovi: Trumpuose teleganuose kn. Saurasaczius, sawo planknos patraukimo sutvėrimą Afrikoj "Liuosą Steitą"; toliaus randa czia teipogi, Afrikos prezidentą Bora; dar toliaus apreiškia mažai reikalaujantiems kaitojams, kad "Rossija praejo traukti waiską ant Kaukaso rubežius". Argi tai ne puiškos kwietkos! Tuom tarpu Afrikoj nėra "Liuosą Steito", et yra Laiswa republika Oranias; nėra ne "Afrikos prezidento", bet yra dwi burų republika.

|| Prie Skotijos salų 26 wasario siautė smarkios wėtros, kurios ne mažai laiwų paskandino; iki szio žino apie 14 susidaužusių laiwų, bet gal but jų dar daugiaus.

|| Kalnij mieste Konstanz, Wokietijoj, pasikorė kataliskiszas kunigas Schlatterer, pasodytas czia už bjaurius darbus su mergaitėms mokslainių mokintinėms.

|| Moteris garsaus maskolizsko muzikalizsko komponisto Sierowo, isz ne apszwiestų kaimiecių turinčių gerus balsus ir palinkimų prie muzikos, surinko trupą, iszmokio trupos sanarius ir miestuose prie Wolgos dawinėja dides-

nių maskolizskų operų perstatymus. Su ta trupa Sierowa rengiasi wadinėti po wisą Maskoliją. Lietuwių turinčių gerus balsus ir palinkimų prie muzikos teipogi ne truksta, tik jų nėra kam mokyti.

|| Mieste Turine, Sziaurinėj Italijoj, baisus gaisras isznaikino didžiausią wisoj Italijoj gelumbių ir wilnonių audimų dirbtuwę. Blėdį ugnies padaryta skaito ant 2½ milijono lyrų.

|| Kaime Majki, netoli Mlawos, Lenkijoj, wiena ukinė ant syk pagimdė penketą waiųkų, keturis waiikus ir wieną mergaitę. Motina ir wisi waiikai sweiki. Mat Diewas beturcius, jeigu ne turtais, tai bent waiikais apdowanoja, kadangi terp didturtijų teip waisingų moterų ne pasitaiko.

|| Ispanijoj gaisras isznaikino didesnę dalį miesto Ataquinas. Ugnij prazuwo 320 namų, ne skaitant negywenamų triubų. Sudėgė daug naminių galwijų ir kitokių krutanczių turty. Daugelis gywenčių, netekę turty, isz rusescio igawo proto sumaiszymp.

|| Paryžij, ant priemieszio St. Quen, siautė smarkus gaisras; ugnis prisigriebė i spirito krautuwas, kur atsitiko baisios eksplozijos, kurios sugriowė krautuwas namus ir ušbėrė 30 jų gywenčių. Isz wisoj gi sužeisti yra 150 žmonių. Blėdį padaryta skaito ant 2 milijonų frankų.

|| Azijatiszkas maras ant prigulinczių Amerikai Hawai salų platinasi wis labiaus, dabar jis apsieiskė jau ir kituose miestuose, siaucia ne tik mieste Honolulu: mieste Kutoli pasimirė nuo maro 7 žmonės, mieste Milo wienas; už tai mieste Hanolulu per wisą sanwaite ne buwo jau naujų apsigirimų.

|| Kriokawoj daug triuksmo padarė suwiliojimas i klostorių zokonių felicijonių jaunus žydelkaitės ir labai turtingos aristokratės katalikės. Klostoriaus ušweizda neiszuoda suwilioty merginų, o waldžios teip warta ne drysta jų atimti. Kaip sako, wienam teip Kriokawos klostoriuje yra laikomų 60 žydelkaitių uo jų noro.

|| Bulgarijoj, kaime Milawice, gywenčiai, susipykę su popu už tai, kad jis be jokio isziroskawimo mėtė parapijos pinigus ir lupo nuo žmonių per brangiai už kiekwieną tikėjimiską patarnawimą, negalėdami niekaip susitaisyti su dwiasizko wadowu, nusprendė jį praszalinti isz parapijos: ant kaimo ulyczios priesais cerkwę sukwėrė didelį laužą, iszweidė isz klebonijos popę, pririzso ant laužo ir padegė. Nesutaukus dusių ganytojas ant laužo sudėgė.

|| Mieste Madride, wietiniame cirke atsitiko didelė nelaimė. Ant arenas paleido liutų, meszkų, panterų ir wieną smarkiai įerzintą balių. Žwėrys tuojus szoko ant wiens kito. Sargas bandė juos perskirti, bet pirm laiko pasidirgė szruotais užprowytas karabinas; szuwis tas užgawo 21 cirke susirinkusių žmonių, o wienam iszmusė akį. Tuom tarpu kowa terp žwėrių ant arenas traukėsi toliaus. Bulius isz kowos iszėjo kaip pergaltėtojas: jis ušmusė meszką ir teip sunkiai sušeidė liutą ir panterą, kad ir tie žwėrys ne galėjo jau kowoti.

|| Lygiai Amerikos, kaip ir Australijos laikrasceziai, kaip i manydami, platina nekentimą ne angliszkos kilmės europiecių, raszėjai ušmirsza, kad ir jie yra europieciais, nes be jų Australija butų sawasitis nuožnių australiecių, o Amerikai indijoj. Siundymai laikrascezių iszduoda jau waisius, pakelia neužkantą ne angliszkos kilmės ateiwų. Lottimero skerdynes teipogi pagimdė isz dalies siundymai Amerikos natywiszkių laikrascezių. Australijoj nekentimas angliszkos kilmės patrijoty krepiai labiausiai priesz wokiecius, ka-

dangi mat bijosi, kad wokieciai nepaimtų wirszų. Pereitos nedėlios dienų 150 australiszkų patrijoty užpuolė ant wokiszkio Kliubo Broken Hill ir butų gal jį su wisų iszgriewę, tik subėgusi su rewolweriais policija su dideliu wargu patrijotus iszwaikė.

|| Pagal paskutinį gywenčių suskaitymą. Anglijos sostapielė Londone gywena dabar 6500000 žmonių, taigi dusyk tiek kiek New Yorko, Brooklyne ir wisuose aplinkiniuose miesteliuose prijungtuose prie New Yorko, o daugiaus negu dusyk tiek, kiek yra wisų lietuvių. Skaitilus gywenčių pereiną metą Londone pasididino ant 80000 galwų. Londone katalikų yra daugiaus negu Ryme, daugiaus žydų negu jų yra wisoj Palestinoj. Ilgis wisų ulyczio yra 13000 wiorstų. 31% gywenčių turi aprupintą gywenimą. Policijai padistamų wagių, liu Londone yra 220000. Ant maisto gywenčiams reikia: 400000 jauczių, 1500000 awių, 8 milijonų wisokių paukszių, 400 milijonų swarų žuwies, 5000000000 austurių ir 500000000 kwortų alaus kiekwieną metą.

Wietines Žinios.

— Pereitos nedėlios dienų sudėgė dirbtuwės po nr. 51—55 Jefferson str. Blėdį ugnies padaryta skaito ant \$65000. Minėtoji trioboj tilpo ne wiena, bet kelios dirbtuwės.

— Ant reikalawimo New Orleanso policijos likosi suaresztuotas Chicagoj Dowidas Fink, kurisai senoje sawo gywenimo wietoj, papildęs wagystą, iszduodė i Chicago. Kada jį suaresztawo, jis pasakė, kad noriai grįžta i New Orleans, nes Chicagoj teip dideli szalcziai, kad, jeigu czia ilgiaus pabūtų, be abejonės sušaltų.

— Pereitos nedėlios diena Chicagoj, turbūt, buwo szalcziausia szia szia žiema. Pereinatos subatos naktį 12 wal. termometras rodė 15° žemiaus zero. Kadangi pirmaus buwo atdrėksa, tai ant ulyczio nedėlioj teip buwo slidu, kad daugelis žmonių apsidaužė nosis, iszsimusė dantis, o keli teip sunkiai apsikulė, kad reikėjo net i lignonbutį gabenti. Ant Indian ul. wiena mergaitė, iszlipusi isz karo, bėgdama namon, su szalo.

— Lenkas Mikola Nowaleskis, tarnaujantis ant Chicago Lake Shore geležinkelio ant Bainton stacijos likosi nuo wietos praszalintas dėl sawo szuns. Geležinkelio ušweizda liep jam szunį nuszuoti, bet žmogus welyjo nutosti wietos, negu persikirti su sawo gywuoliu, prie kurio pripratę. Praszalintas pasiėmė sawo karabiną ir szunį ir iszėjo, nešinia kur. Nuo to laiko nieks jo ne matė. Dawė žinią i policiją apie prapuoliną Nowaleskio, bet ir toje iki szioz ne jokio jo pėdsako ne rado.

— Du kelneriai hotelio Oregon ant kertės Ohio ir N. Clark str., Griestein ir Simpson, susipykę už merginą, kurią abudu mylėjo, pagriebė britwas ir gana skaudžiai susipjaustė. Ant to wienok nepasibaigė nesutikimai, bet Simpson, gawęs nuo sawo wieszo 7 dol. kaipio atlyginimą už sužeidimą, už tuos pinigus pirkto rewolwerį, paėmęs merginą, už kurią susipyko, nuėjo i Griesteino gywenimą, szowė i mirtinai aną sužeidęs, pabėgo. Pabėgusio Simpsono iki szioz ne gali surasti detektywai; merginą gi, prieštai wisų ty waidų, su arestawo; Griesteiną nugabeno i lignonbutį, kur jo žaidžų pripažino už labai pawojingą ir neturi wilies iszgydyti.

Prekė pinigų.

Ruskas rublis po.....52½ Prusiszkos markės po.....34½ Prie kiekwieno pinigų siuntinio reikia pridėti 30c ant paczo kasztų.

Pinigai isziųsti per "Lietuvos" redakciją greiciausiai suwaiszcioja ir niekada negali prazūti, nes mes siunciamė per bagocziiaus bankas ir kiekwieną siuntini asekurowame.

Isnyke gyvi sutvėrimai.

Pagal Hutchinsoną.

(Tasa.)

Mastodontai atsirado ant žemės daug ankščiau negu mamutai: liekanas jų randa pirmutiniuose trečiaeilinės eros žemės žievės sluogsnuose, wadinamuose myoceno sluogsniais ir kaip matyt, gyweno iki pabaigai plioceno. Amerikoj jie isbuwo ilgiaus, ypač weislė mastodon giganteus, kurios liekanas randa teipogi pleistoceno sluogsnuose; taigi gal but, kad jie čia gyweno drauge su pirmutiniais žmonėmis; Europoj gi jie isnyko, turbūt, prieš atsiradimą žmogaus.

Nuo kokių sutvėrimų padina mastodontai, ant to šios dienos mokslinčiai ne gali dar tikrai atsakyti; tuli mokslinčiai, pasiremdami ant kaulų sudėjimo, randa tulą giminytą su grauziančiais (prie to skyriaus priguli visiems pažįstamos pelės, žiurkės ir zuikiai) ir sirenoms. Wyominge randa liekanas žingeidžių sutvėrimų primantų wardu *Tinocerus*, kurių kojos visai panašios i kojas mastodontų ir šlapį; gal but, kad tie sutvėrimai stovarty giminytų su mastodontais; bet tinoceri triubos ne turėjo.

Pirmutines liekanas mastodontų surado pirmiausiai dar XVIII šimtmetij šiaurinėj Amerikoj; kurias net jų laikų mokslinčiai, ne drysdami priestarauti Sventam Raštui, palaikė už milžinų kaulus. Dalis skeleto surasto 1801m. issiuntė i Prancuziją ir i Angliją, o du pilni skeletu surinko Amerikoj jau po tam.

Vienas prancuziszkas oficerias, keliandamas per nepereinamas girias 1739m. isilgai upės Ohio, su pagalba wedančių jį indijonų wienoje klampynėje užtko kaulus nežinomo žwėries. Tose klampynėse randa daug kaulų ir kitokių žwėrių, kurie, dėl surumo jose wandens, čia rinkosi is wisų aplinkinių ir nuklimpę, prazuwo. Kaulus tuos ansai prancuziszkas oficerias atgabeno i Paryžių ir pawėdė juos garsiam mokslinčiui Buffonui, kuris juos pripažino už šlapį kaulus ir tą žwėrį praminė wardu šlapin is Ohio.

1763m. anglionai pawėžė nuo prancuzų Kanadą, issiuntė mokslinčių ekspediciją i anas Ohio paupių klampynes rinkti kaulus ty nepažįstamų jų laikų mokslinčiams sutvėrimų, kurių rado čia diktai ir juos atsiuntė i Londoną.

Tose jau klampynėse su suriu wandeniu indijonai užtko gerai ušilikusią mastodonto galvą su triuba, ir kelis skeletus su šmotais skuros apželusios plaukais. Mat surus wanduo turi ypatybę užlaikyti ilgiaus i jį patekusius kunus.

Atgabentas i Londoną 1842m. mastodonto skeletas is Amerikos prigulėjo sutvėrimui, kurio augstis buwo 10 pėdų, o ilgis 18 pėdų, taigi su viršum pustrčio siekieno. Skeletą tą rado šete Missouri drauge su liekanoms visokių šiltesnių krasčių augmenų, terp ktrių galima buwo užtemyti liekanas ciprusų medžių, karštų krasčių lendrų, samany ir tt.; wiskas buwo uždengta eile mėlno molio turinčia 15 pėdų storio. Radęs tuos kaulus Koch twirtino, kad drauge su tais kaulais rado ir tirtaginį galą indiskos jėties. Taigi turbūt, drauge su tais žwėrimis gyweno čia ir žmonės, kurie ant jų medžiojo. Mastodontas atrastas klampynėse netoli Newburgo turėjo 11 pėdų augščio ir 17 pėdų ilgio; iltys jo 10 pėdų ilgos ne skaitant dalies esančios žandų lomose. Mokslinčiai pažįsta 20 atmainų mastodontų, kurie skiriasi viens nuo kito sawo didumu, vieni is jų didesni, kiti mažesni.

Profesorius Ponnsylwanijos universiteto Dras Borton apacių kreidino kalno prikase mastodonto kaulus, prie kurių buwo ir suakmenėjęs pilvas žwėries su likučiais maisto. Buwo jame medžių lapai ir ugiai, teipogi lendrų weislė ir šiadien auganti Virginijoj. Kanados indijonų dainose ir padawimuose minawojama yra apie mastodontus, ir jų kaulus indijonai pažįsta ir sako, kad jie priguli "jaučio tewui" ir pagal tuos padawimus, tie žwėrys gyweno Amerikoj drauge su pirmutiniais žmonėmis, kurie teipogi buvė didesni už šiadien gywuojančius, bet Diewas isleidęs perkuną ir ismušęs wiens ir kitus.

Drauge su mastodontais ir mamutais Sibirijoj ir šiaurinėj ir rytinėj Europoj gyweno kitas žingeidus sutvėrimos *Rhinoceros tichorhinus* arba *plaukais apžėlęs nosaragis*. Jo kaulus pirmiausiai rado sušalusioj tundrų žemėj drauge su skura, su plaukais, net su sušalusia mėsa; mat, pasidėkawojant niekada neįsileidžiančiai tundrų žemei, tas sutvėrimas teip gerai galėjo ušilaikyti, kad šiadien matome visą žwėries pavidalą. Skura jo buwo stora, lygi be susilupawimų, apžėlusi apacių minkštiais plaukais, kuriuos uždengė ilgi ir stori. Ta dwiguba vilna saugojo žwėrį nuo šalčio ir per tai jis galėjo gyventi šaltuose arktiszkose kraštuose.

Rhinoceros tichorhinus. Kuną to žwėries gruodžio mėnesij 1771m.

užtemyjo Sibirijos jakutai netoli upės Viliuja, įpuolančios i Leną, po 64° šiaurinės geografinės platumos. Kunas gulėjo įšalusioj pleskoj ant upės kranto. Maskoliskas urėdnikas nusiuntė i Irkucką galvą ir kojas žwėries; tos kuno dalys buwo su visu gerai ušilikusias. Likusi dalis bevežant pagedo, o urėdnikas, ne suprasdamas moksliskos vertes ir tą pagedusią dalį jo ismetė. Galva buwo dar su skura.

Sitas plaukuotas nosaragis ne buwo is didžiausių, bet jis visgi buwo su wisų suaugęs ir už jautį buwo didesnis. Kojos buwo apželusios ilgais plaukais, turinčiais tris linijas ilgio; parva jų buwo palša.

Kadangi liekanas šių antai Europoj žmonėms nepažįstamų nosaragių tankiai randa kalnų olose, tai apie juos prwiso visokių baisyų pasakų, olose surastas jų galvas su žingeidžiais ant nosies ragais tamsus žmonelės palaikė už galvas žmonis ryjančių smakų, nors istikro jie mito žole, todėl visai nereikalavo įieskoti žmogienos.

Pietinėj Austrijoj, mieste Klagenfurt ant placiūas yra pastatyta fontena, ant kurios iskalta yra baisybė drakono pavidalo su sparnais ir su šešiomis kojomis, su storiu aštrių ragu ant nosies. Pagal aplinkinių žmonelių tikėjimą, tojė ant fontenos iskalta baisybė gyweno netolimoj gilioj oloj ir isėdavo is jos kada nekada naikyti, draskyti žmonis miesto aplinkinėse. Drąsus karzygis užmusė tą žmonis draskančią baisybę, bet kovoje ir pats prazuwo. Toks yra žmonių pasakojimas.

Ant laimės wienok ir ant mokslo naudos tojė neva karzygio užmuso drakono galva yra ir dabar rotušėj mieste Klagenfurt. Galvą tą, kurią už modelį paėmė skulptorius ant padarymo fontenos, Windobonos mokslinčius Unger is syk pripažino už galvą gyvenusį kitą kart Europoj ilgaplaukių nosaragių. Kadangi ją rado netolimoj oloj, tai žmonės is to ir sutvėrė mat gražią legendą apie karzygį ir žmonis ryjantį drakoną. Žmonių pasakose mat vis yra dalis teisybės, reikia wien mokėti fantazijos padailinimus atsikirti nuo tikros moksliskos teisybės. Nosaragai tie gyweno šiaurinėj Europoj, liekanas jų randa olose ir upių pleskoj. Diktai jų galvų isgriebė is šiaurinių jurių.

Mamutai arba mamontai.

Daug pasakų yra visokiuose kraštuose apie mamutus. Is tikro wienok jie ne pasakiskai, ne fantazijos sutvėrimai ant pavidalo smakų arba aitvarų sutvėrimai, bet tikri, gyvenę ne per daug senuose laikuose ant žemės paviršiaus; juos matė ir mūsų jų valgė žmonės. Nežiurint wienok ant to, per elles šimtmečių tvėrė apie juos visokias nepanašias i teisybę pasakas. Kaulų jų sutvėrimų randa ne mažai visokiuose kraštuose Europoj, tame ir musų tėvynėj; o kad jie ne panašūs i kaulus šiadien musų krašte gywuojančių žwėrių, tai žmonės tikėdami, kad gyvybė ne galėjo persikeisti, bet yra ta pati, kokią Diewas sutvėrdamas swietą sutvėrė ir wėl kaip Raštas Sventas sako, jog prieš didįj twną Noe paėmė po porą wisų žwėrių, tai ir pasiėmęs twnui žwėrys turėjo but tie patys ką ir pirma, pradėjo tverti visokias pasakas apie surastus mamutų kaulus. Kadangi tuli kaulai panašūs i kaulus žmogaus ir jie dideli ir stori, tai mamutų kaulus žmonės palaikė už kaulus seniai ant žemės gyvenusių milžinų, tokius neva milžinų kaulus, jeigu pasisekė kur surasti, kaipio šwentenybė gabendavo i bažny

Garname yta ir Aptiekoje Clark ir Van-
duren Sts., Chicago.